
Referat

Fra møte i hovedkomiteen

Dato: 25.08.2022, kl. 10.00 – 17.00

Sted: NMBU Veterinærhøgskolen og Veterinærinstituttet, Ås. Flere av møtedeltagerne deltok digitalt.

Møteleder: Jan Alexander

Deltakere: Jan Alexander, Vigdis Vandvik, Edel O. Elvevoll, Merete Hofshagen, Inger-Lise Steffensen, Dag O. Hessen (fra kl. 11.30), Asbjørn M. Nilsen (til kl. 13.30), Johanne E. Bodin, Ellen Bruzell (fra kl. 15.00), Helle Katrine Knutsen, Åshild Krogdahl, Tor A. Strand (til kl. 15.30), Angelika Agdestein, Trond Rafoss, Gaute Velle, Yngvild Wasteson

Forfall: Gro-Ingunn Hemre, Taran Skjerdal, Trine Husøy

Fra sekretariatet: Harald J. Gjein, Danica Grahek-Ogden Ogden, Martin Malmstrøm, Hilde Mellegård, Ville E. Sipinen, Merethe Aasmo-Finne

Fra Mattilsynet: Kari Bryhni, Hilde Nordli

Fra Miljødirektoratet: Ingvild Riisberg

Fra Helsedirektoratet: Ole Berg

1. Velkommen, fravær, habilitet og godtgjøring

Hovedkomiteens leder Jan Alexander ønsket velkommen til siste møte i sittende hovedkomité. Ny komité trer i funksjon 1. september. Ingen av medlemmene hadde noe å melde til spørsmål om habilitet i dagens møte.

2. Godkjenning av møteinnkalling og dagsorden

Komiteen hadde ingen anmerkninger til møteinnkallingen. Dagsorden ble godkjent uten merknader. Referatet fra forrige møte er tidligere godkjent av hovedkomiteen og er publisert på vkm.no.

3. Kunnskapsbehovrapportene

3.1 Framtidige kunnskapsbehov

I 2020 ba Mattilsynet og Miljødirektoratet hovedkomiteen i VKM om å løfte fram aktuelle tema for nye oppdrag innenfor flere av strategiene under EUs grønne giv («European Green

Deal»). Komiteen har gjennom diskusjoner på flere møter blitt enige om å utarbeide et kort, overordnet og illustrert dokument som både løfter fram kompleksiteten og utfordringene med det grønne skiftet. VKMs områder skal belyses i et En helse-perspektiv, og det skal være spesielt oppmerksomhet på problemstillinger som berører mattrygghet, dyrehelse og dyrevelferd, plantehelse og biologisk mangfold. Målgruppene for rapporten er, i tillegg til VKMs oppdragsgivere, Forskningsrådet, politikere, næringsliv, journalister og allmenheten.

Siden hovedkomiteens forrige møte har faggruppene gitt innspill på forslag til kunnskapsbehov på sine områder. Et revidert rapportutkast ble sendt på ny høring i hovedkomiteen 1. juli, og en ytterligere oppdatert versjon ble gjennomgått på møtet.

Vedtak: Rapporten om framtidige kunnskapsbehov ble godkjent med de endringer som kom fram på møtet.

3.2 Gjentagende kunnskapsbehov

Det skal utarbeides en kort rapport som oppsummerer gjentagende kunnskapsbehov som er identifisert i VKMs rapporter etter forrige kunnskapsbehovrapport i 2018. Rapportutkastet ble oversendt hovedkomiteen for en siste innspillsrunde 1. juli. Sekretariatet har kvittert ut en del av innspillene fra høringene i hovedkomiteen, men det gjenstår flere større spørsmål, avgjørelser og revideringer som må svares ut.

Vedtak: Med bakgrunn i status for arbeidet og det faktum at funksjonsperioden for sittende hovedkomité utløper 31. august, ble det besluttet at sekretariatet ferdigstiller rapporten om gjentagende kunnskapsbehov. Rapporten utgår som en teknisk rapport fra VKMs sekretariat.

4. Omvisning ved Veterinærinstituttet

Administrerende direktør Toril Moseng ønsket velkommen og presenterte instituttet før omvisning.

5. Omvisning ved NMBU Veterinærhøgskolen - Institutt for sports- og familiedyrmedisin

- Ellen Skancke, seksjonsleder ved smådyrseksjonen viste rundt på smådyrklikken/dyresykehuset smådyr.
- Bjørn Håkon Wormstrand, seksjonsleder ved seksjon for hestesjukdommer viste rundt på hesteklinikken/dyresykehuset hest.

6. Nytt fra oppdragsgiverne

Mattilsynet

Kari Bryhni fra Mattilsynet orienterte kort om hvordan *En helse* er på dagsorden i etaten, og hvordan de følger opp ekstra bevilgning fra regjeringen på i hovedsak digitalisering og dyrevelferd. Dette kan også være viktige elementer inn i det grønne skiftet.

Mattilsynet hadde gjort en grovtelling på antall VKM-rapporter i siste medlemsperiode (med Mattilsynet som oppdragsgiver), og kommet frem til 38 rapporter. Det var 8 fellesbestillinger med Miljødirektoratet, og det er positivt med økende antall fellesbestillinger de siste årene. Mattilsynet trakk også frem at de opplever kunnskapsgrunnlaget/rapportene fra VKM som grundige og at de ikke blir dratt i tvil, det gir etaten en god arbeidsro.

Mattilsynet gikk raskt gjennom VKM-porteføljen (inkludert kommende bestillinger), og nevnte særlig en søknad om genmodifisert oljeraps. Dette er den første søknaden under norsk regelverk innen genmodifisert mat og fôr.

Mattilsynet takket den avtroppende hovedkomiteen for arbeidet som er gjort, og nevnte også at det er positivt med noe kontinuitet i komiteen.

Miljødirektoratet

Ingvild Riisberg fra Miljødirektoratet innledet med å vise til at *En helse* hadde vært ett av temaene på årets Arendalsuke. The Life Science Cluster, FHI, VI, Universitetet i Oslo og NMBU sto som arrangør av et seminar der en diskuterte hvordan sikre samarbeid på tvers av fag og sektorer for å skape helhetlige løsninger og forebygge nye helsetrusler, zoonoser og sikre bærekraftig matproduksjon.

Riisberg viste også til at CoP15 – toppmøtet under FNs konvensjon om biologisk mangfold (CBD)- skal arrangeres i Canada i desember. I november går Partsmøtet (CoP19) under Konvensjonen om internasjonal handel med truede arter av ville planter og dyr (CITES), av stabelen i Panama. I forbindelse med Partsmøtet har VKM hatt i oppdrag å vurdere kunnskapsgrunnlaget som ligger til grunn for nye forslag til regulering av internasjonal handel med truede arter.

Miljødirektoratet arbeider med oppfølging av regjeringens tiltaksplan for bekjempelse av fremmede skadelige organismer for perioden 2020-2026. I denne fasen har direktoratet ekstra oppmerksomhet på artsprioriteringer og veiledning til gjeldende regelverk. Ett av oppfølgingspunktene i planen er å utrede tiltak knyttet til blindpassasjerer som følger med ved innførsel av planter, jord og andre vekstmedier. I den forbindelse vil VKM bli bedt om å vurdere hvilke vekstmedier for planter som medfører størst risiko for innførsel av fremmede

skadelige organismer til Norge, samt effektiviteten av ulike risikoreducerende tiltak. Det skal også utarbeides en kost-nytteanalyse av aktuelle nye tiltak i tråd med utredningsinstruksen.

Helsedirektoratet

Ole Berg fra Helsedirektoratet orienterte kort om arbeidet med oppdatering av de nordiske næringsstoffanbefalingene (NNR). I de nye anbefalingene blir også aspekter av bærekraft tatt med. Alle kapitlene i NNR legges ut på åpen høring. Prosessen er godt i gang og det er etablert en egen høringsside på helsedirektoratet.no, hvor det er mulig å få varsel når nye høringer legges ut. Alle oppfordres til å involvere seg og sende høringssvar. NNR forventes ferdigstilt i juni 2023.

Helsedirektoratet orienterte også om prosjektet "Salterstattere" (kaliumklorid som erstatning for natriumklorid – vurdering av nytte og risiko) som VKM skal utføre på oppdrag for direktoratet. Prosjektet er utsatt siden man venter på nye retningslinjer for salterstattere fra Verdens helseorganisasjon.

Helsedirektoratet orienterte også om at intensjonsavtalen mellom VKM og direktoratet snart skal signeres.

7. Sekretariatet

Harald Gjein orienterte kort om oppnevningen av ny vitenskapskomité for perioden 2022-2026, og bakgrunnen for og sammensetningen av den nye hovedkomiteen.

Gjein benyttet også anledningen til å takke av medlemmene av dagens komité, både de som går helt ut av vitenskapskomiteen og de som går over i andre funksjoner i kommende periode. En spesiell takk til Jan Alexander, som har vært medlem av hovedkomiteen siden VKM ble etablert i 2004 og leder siden 2010.

8. Eventuelt

Ingen saker.